

KVJNNORNAS TIDNING

N:o 9. 2:dra årg.

27 Februari 1922.

Annonnspris: Textsida 25 öre pr. mm.
sista sidan 20 öre pr. mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Måndag.

Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLÖF. För annons- och ekonomiafdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3: 75.
Lösnummer 20 öre.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Utlandskronika i sammandrag.

Genuakonferensen är alltjämt den springande punkten i den europeiska politiken. Hoppet om att denna konferens skall lyckas åstadkomma något väsentligt för Europas ekonomiska återuppbyggande och återställandet av förtroendet mellan nationerna, bleknar allt mera. Den italienska, ännu olösta ministerkrisen har ställt sig av England. Även andra viktiga medgivanden har Frankrike utverkat av engelska regeringen. Man måste fråga sig, varför England visar den nästan till svaghet gränsande eftergivenhet gent emot Frankrike. De engelska tidningarna ge ett ganska öppenhjärtigt svar härpå. Så skriver "Westminster Gazette": — "England och Frankrike måste samarbeta. De kunna icke arbeta mot varandra utan att lida skeppsbrott. Upplöstes deras förbund, skulle det leda till en ökad och ännu farligare splittring inom Europa. Hur rätt England än må ha, kan det icke uträta något utan Frankrike. Europas återuppbyggande avhänger Amerikas goda vilja och hjälp, och detta land skall med visshet vägra sitt bistånd, om nya europeiska fejder uppstå — med en fransk-engelsk brytning skulle därför allt hopp vara ute för Europa. De som önska freden och tala om försoning med Tyskland samtidigt med att de, framhävande meningsskiljaktigheterna mellan oss och Frankrike, väcka hat mot detta land, göra sig skyldiga till en ursinnig dårskap."

Amerikas krigsfordringar av de allierade makterna belöpa sig enligt uppgifter, som lämnats senaten, till elva miljarder dollars. Frankrike förklarar att det på grund av sina dåliga finanser icke kan betala sin andel i denna skuld på annat sätt än genom varor.

England ger Egypten ett vittgående förlikningsanbud, enligt vilket det engelska protektoratet upphävs och Egypten tillerkännes självstyrelse, dock med en del garantier till skydd för de engelska intresserna.

Nyval till engelska parlamentet förväntas inom den närmaste tiden. Den politiska vinden i England har f. n. vänsterriktning — vid ett par fyllnadsväl hava arbetarekandidaterna med stor majoritet besegrat de uppställda konservativa kandidaterna.

Portugal har f. n. revolution, något som där hör till de mera vanliga företeelserna.

Svenska Finlands folktingsfullmäktige hava hos presidenten och regeringen anhållit, att den utlovade propositionen om självstyrelse för de svenska landskapen Nyland, Åboland och Österbotten måtte överlämnas till riksdagen för behandling, vilket egentligen skulle ägt rum redan förra året. Uppfattningen inom svenska kretsar i Finland är att regeringen vill draga ut på saken för att

LIKA LÖN.

För Kvinnornas Tidning av *Anna Westergaard.*

II.

År 1917 tillsatte den danska regeringen en kommission, som fick i uppdrag att ordna alla avlöningsförhållanden för statens tjänstemän. Kommissionen, som räknade 21 medlemmar, därav 1 (en) kvinna, kastade sig med stor iver över frågan om mannens och kvinnornas löner. Hela detta spörsmål, som dittills endast haft teoretiskt intresse, blev nu plötsligt aktuellt och såväl inom som utanför kommissionen uppstod en understorm mycket livlig strid, under vilken åsikterna för eller mot likalönsprincipen möttes och brötos mot varandra på möten, under förhandlingar, i dagspressen o. s. v.

De kvinnliga tjänstemännen här i Danmark stå i de manliga organisationernas led. Kvinnorna hava alltid kunnat bli, och hava alltid varit medlemmar av sina resp. fackorganisationer, och inom alla verk hava de under en följd av år på ett framträdande sätt och sida vid sida med männen deltagit i organisationernas arbete. Det var därför icke förenat med några större svårigheter för de kvinnliga tjänstemännen-representanterna att förmå sina av män och kvinnor, förnämligast dock av män, bestående fackorganisationer att framsätta krav på samma lön för män och kvinnor för samma befattning. Detta blev alltså tjänstemannorganisationernas gemensamma krav. På denna punkt visade de manliga tjänstemännen en obrottslig trohet under alla de angrepp som sedan utifrån följde. Ett undantag härifrån utgjorde dock lärarekåren, inom vilken de manliga lärarna under hela den tid frågan var under behandling reste ett omedgörligt motstånd mot att de kvinnliga kollegerna, vilka dock hava alldeles samma utbildning och arbete, skulle få samma lön som männen.

Som av ovanstående framgår hava vi här i Danmark ändraf den internationella parollen "Lika lön för lika arbete" till "Samma lön för män och kvinnor för samma befattning". Det visade sig nämligen mycket snart, att motsänderna till reformen förlorade sig i långa utredningar om vad "lika arbete" egentligen var och om kvinnor, vilka ju i genomsnitt hade flera sjukdagar än män o. s. v. — över huvud taget kunde anses utföra "lika arbete", med dessa.

Staten utmäter ju alldeles icke avlöningen efter principen lika lön för lika arbete, utan avlönar med en genomsnittslön för ett genomsnittsarbete för varje tjänstbefattning. De late och oduglige tjänstemännen eller lärarna utkvitterar sålunda inom samma åldersgrupp och i samma befattning precis samma lön som den energiske och duglige, — den äldre

den skall falla i glömska och kunna avföras från dagordningen.

Den danska jätteleckouten är under avveckling. Uppgörelse mellan arbetsgivarne och arbetarne träffas inom det ena facket efter det andra.

lärares får högre lön än den yngre o. s. v.

Vi krävde därför endast att man och kvinna skulle avlösas efter samma grunder. För oss kunde man få avlöna efter nästan vilken princip som helst: ålder, befattning, utbildning, försörjningsbörd eller andra faktorer, men vi krävde avskaffandet av principen lön efter kön.

Därefter blevo icke många djupsinnigheter sagda om "lika arbete". Ty för att över huvud taget kunna komma fram med några argument mot den "lika lönen" måste man göra en kollektiv värdesättning av alla kvinnor som en helhet för sig och av alla män som en helhet för sig — en fullständig meningslöshet, då ju kvinnor äro lika olika sinsemellan som män äro det, och då det ju icke kan fastställas, att vissa egenskaper och intellektuella gåvor äro förbättrande alla män och andra alla kvinnor. Emellertid det kollektiva systemet kom till användning och därifrån hämtade man nästan alla de invändningar av mera saklig natur, som gjordes mot reformen.

Innan jag övergår till dessa invändningar vill jag för ett ögonblick sysselsätta mig med en fråga som tar sikte mera på den sociala sidan av saken, nämligen frågan:

Drar den lika lönen bort den kvinnliga arbetskraften från hemmen?

Då det överallt inom olika yrkesgränar varit en stark efterfrågan på den kvinnliga arbetskraften, har det alldeles säkert icke berott på, att denna arbetskraft varit bättre än den manliga. Nej, när arbetsgivarne så att säga med öppna armar tagit emot kvinnorna som arbetare i fabriker, i butikerna och på kontoren, så har det varit och är det därför att kvinnorna varit och äro billigare, oftast mycket billigare än männen.

Det är sannolikt, att höjda löner åt kvinnorna — och sålunda även "lika lönen" — skola bidra till att förminska efterfrågan på den kvinnliga arbetskraften inom yrkena, vilket i sin ordning skulle leda till att en del av den kvinnliga arbetskraften återbördades till hemmen.

En och annan av de fanatiska motsänderna till "lika lönen" (dock huvudsakligen manliga medlemmar av lärarekåren) hava gjort gällande, att kvinnornas "lika-lön" inom de olika yrkena skulle verka som en deklasse-ring av hemmen och hemmens kvinnor. Som förklaring härtill anföres, att hemmen bli fattigare, när kvinnor få lika stor lön som en man i hushålders ställning!

Häremot hava förkämparna för lika lönen invänt, att 8,000 kr. i ett hushåll äro orh förbliva 8,000 kr., vilka förså lika bra eller lika dåligt hur mycket eller litet andra hushåll eller enskilda personer förbruka, samt vidare att man aldrig känt hemmen deklaserade därigenom, att den ogifte mannen suttit med lika stora inkomster (och den försörjande kvinnan helt säkert med en avlöning lägre än den icke-försörjande mannens).

För övrigt veta vi ju bl. a. från den skandinaviska familjerättskommissionens betänkande, det på vilket

Intrycket.

Det har i våra dagar inträffat något, som visserligen nu är utagerat men som dock skall efterlämna ett outplånligt intryck.

Härmed åsyftas svenska regeringens hållning till den fruktansvärda isblockad som isynnerhet utefter vår västra kust skapat en situation av hittills fullkomligt enastående slag.

Efter den även för våra nordiska klimatförhållanden ovanligt starka köldväg, som i slutet av januari och början av februari övergått vårt land stod det plötsligt en dag klart att ett stort antal fartyg som nalkats våra kuster råkat in i de där packade väldiga drivisbältena och befunno sig i en situation vilken när som helst kunde förvandlas till en ohjyglig katastrof för massor av människoliv och till oerhörda förluster av materiella värden. Den isbrytarhjälp som stod till förfogande var ej kraftig nog att fullfölja en gång på gång upptagen och gång på gång ånyo övermäktigt undsättningskamp i de väldiga isbältena. Redan under de allra första dagarna stod det fullkomligt klart att vad Sverige kunde presteras i isbrytarkraft på sin västkust ej skulle kunna bringa någon effektiv hjälp.

Allteftersom läget mörknade fruktade man mest av allt att västlig storm skulle blåsa upp och driva det ännu öppna havet mot de väldiga drivmassorna, vari nu inemot 100-tals fartyg lågo infrusna. En sådan storm och en katastrof hade följt, vars make aldrig våra kuster bevittnat. Det var i en dylik situation, då den egna kraften var otillräcklig man värdjade till Sveriges regering för att erhålla hjälp, förslagsvis av pansarbåten Drottning Victoria eller av landets enda verkliga havsibrytare Isbrytaren II i Stockholm. Det var medan människoliv befunno sig i en högeligen kritisk situation vilken när som helst kunde bli katastrofal, man begärde en skyndsamt undsättning från Sveriges regering för ett stort antal svenska båtar, vilkas besätningar svävade i verklig livsfara. Sedan denna värdjan avgåt fanns väl icke en invånare utefter Sveriges hela västra kust, där var och en visste vad det hela gällde och förstod innebörden av det drama, som höll på att utspelas därute på 100-tals platser i de oändliga isvidderna — det fanns icke en invånare bland dessa som ej med full förtrostan avaktade regeringens snabba inskrivande för de nödställda därute. Förhoppningen sprid glädje i tusentals hem. Ty ehuru hjälpen först och främst gällde de nödställda fartygen skulle den

Sveriges nya giftermålsbalk vilar (en lag efter vilken vi ännu förgäves sucka här i Danmark) att det har varit den självförsörjande kvinnans landvinningar hän emot bättre levnadsvillkor, som gjort det nödvändigt att giva den gifte kvinnan en alltjämt bättre, en alltjämt självständigare ställning, ställningen icke vid mannens fötter utan vid hans sida.

För hemmen och hemmens kvinnor bör det därför vara en källa till glädje när de utanför hemmet arbetande kvinnorna lyckas ernå nya förbättringar i sin ställning.

(Forts. i nästa nummer.)

Amerikanska kvinnotyper.

För Kvinnornas Tidning av *Ingrid Prytz.*

Det har skrivits och talats så mycket om den amerikanska kvinnan, sedd med en utlännings ögon, att det icke återstår mycket nytt att tillägga, ens för den, som i likhet med under-tecknad, bott i Newyork i många år och räknar en del av dess innevägnare till sina allra bästa vänner.

Det förefaller mig för övrigt så orättvist att tala kollektivt. De generella begreppen bli så lätt vilseledande tillämpade på ett jättelångt som U. S. A., hopkokat av alla världens nationer. Det är nära nog omöjligt, att ur denna mångfald med bibehållen rättvisa få fram enhet. Och vilken klass' kvinna? Räknas icke den nått och jämt omstöpta emigranten, som just tagit ut sina medborgarpapper

även bli av oerhörd betydelse för de hundratals fiskare och de tusentals skärgårdsbor, som genom de exceptionella förhållandena måst nedlägga sin hantering eller känna bränsle- och livsmedelsbristen nalkas.

Det skall sent eller aldrig glömmas hur regeringen infriade denna förhoppning. Hur det nödrop, som sändes upp om en skyndsamt och effektiv hjälp, på vederbörligt forum utnyttjade i en veckolång och resultatlös diskussion! Hur svenska båtar utanför svenska hamnar fingo ligga i överbängande förlisningsfara dygn efter dygn, överlämnade åt oberäknliga naturkrafter — prisgivna för 150,000 kr. skull åt ett skicksedigt öde! Ty 150,000 kronor var den summa det skulle betinga att befria dem — en minimal bråkdel av den summa det kostade svenska staten att ha en bränslekommision, som till intet ändamål skövlade stora delar av Sveriges skogar. Vid detta tillfälle räknade man ej med miljonerna. Men när det gällde att bispringa svenska nödställda sjömän och att förhindra en ekonomisk katastrof för ett antal redare, då hade man panna att lägga upp en tablå på bordet och begära oantagliga garantier innan man kunde inskrida.

Det pinsamma intryck detta svar efterlämnat är outplånligt. Man vill icke fullfölja föreställningen vad det kunnat bli, om det värsta inträffat. Att det ej inträffat åtminstone till den dag detta skrives är ej svenska statens förtjänst. Det skedda har emellertid visat den oerhörda vådan av att vi här uppe i Norden ej räknat med nordiska klimatförhållanden även på vår västra kust, som ju i högre grad än någon annan utgör den stora aorta varigenom Sveriges handelsliv med den övriga världen pulserar.

Vad som här skett får icke upp-repas. Det borde ju ligga i hela landets intresse att under vintrar som dessa, och på vilka Sverige alltid borde vara berett, äga en stor och effektiv av staten bekostad havsibrytare, vilkens solklara plikt det blir att hålla isfri hamn öppen till landets främsta sjö- och handelsstad och i övrigt inskrida till fartygs undsättning när svåra isförhållanden så påkalla.

och kallar sig för: "en första generationens amerikanska" som en sådan? Hon, som man finner på platsanskaffningsbyråerna, sökande husligt arbete med en säkerhet, som så nära gränsar till fräckhet, att man förstår vilken fond av ursprunglig blyghet den blivit skyddande förklädnad för? Hon, som innan "frun" fått en syl i vädret hasplar ur sig sin inlärda ramsa av: "Jag tvättar inte, jag syr inte, jag passar inte upp, det finns välgångarna", på usel engelska, och som, då man ber henne tala sitt skandinaviska tungomål, svarar: "jasa är det fråga om en emigrantfamilj — 'greenhorn' — aldrig i livet". Jag såg många gånger husmodrar med rinnande tårar lämna dessa ställen, men detta var under kriget och naturligtvis delvis en följd av sinande tillgång och växande efterfrågan.

Aldrig hände det på någon av de 20-tal platsanskaffningsbyråer jag besökte, att en infödd amerikanska sökte plats som hembiträde, och dock syntes mig den i Amerika tjänande systemens ställning med dess regelbunda, riktigt tilltagna frihet och höga lön idealisk i jämförelse med t. ex. fabriksarbeterskans. Men man får icke glömma det ständiga klätterandet på den sociala rangskalan därute — amerikans perpetuum mobile — fabriksarbeterskans strävan, att bli kontorsflicka, ja vem vet, vilka planer hon väver i sin hjärna, under det att hembiträdet icke når längre än till ökad löneförmåner inom samma branche.

Men, revenons-à-nos moutons, detta var ju egentligen en liten avvikelse från ämnet, och låt oss övergå till den bildade självförsörjande amerikanskan, som kan blicka tillbaka på flera generationers förfäder i U. S. A.: collegeflickan med påbyggnad av specialkurser.

Icke den förmögna klassens kvinnor och flickor, ty dessa arbeta sällan för förtjänst, annat än i en del tunnsladda fall, då förtjänsten genast en smula ostentativt går till "välgörande" ändamål.

Det är fråga om kvinnan, som man finner henne på tidningsredaktionerna och som affärsmännens sekreterare, högra hand och allt i alla, inom lärarekåren och det sociala arbetet etc., på vilka två sistnämnda kategorier arbetet på att "amerikanisera" emigrantmaterialet huvudsakligen vilar.

Det finns ett ord: "efficiency", som man jämt stöter på därute och som är svårt att översätta: energi — ändamålsenlighet — anpassningsförmåga — slå ihop dessa tre begrepp och ta' kvintessensen, så blir det efficiency. Och jag skulle vilja påstå, att det besitter denna kategori amerikanskor, som nästan ingen annan del av mänskligheten jag sett. Det var en upplevelse, att inom det sociala arbetet en tid få se deras mäktiga organisationsförmåga och vitalitet och den sjungande fart och glada humor med vilken lektionerna gick i de folkskolor jag brukade dyka in i.

Komma vi då slutligen med över-

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
öfver hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

Göteborgs Litografiska Aktiebolags PAPPERSHANDEL

Södra Hamngatan 15. Tel. 896.

Rekommenderar sitt rikhaltiga ur-
val av bl. a.:

*Amatör- & Fotografialbum,
Papeterier, Hushållsböcker,
Hemmets räkenskapsböcker,
Tårtpapper, Hyllpapper,
Pergamentspapper, Crepepapper*

samt f. o. allt som till en välso-
rterad pappershandel hör.

Aktiebolaget Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.

Egna fonder: Kr. 72,300,000:—

Fullständig bankrörelse.

Ballad om brännässlan

av

Friherre Börries von Münchhausen.

Kärlek frågar kärlek: »Vad är ej mitt?»
Svarar kärlek kärlek: »Allting, allting ditt.»
Kysser kärlek kärlek: »Älskar du väl mig!»
Kysser kärlek kärlek: »Evig, evigt dig!»

Hand i hand på heden gick han med Maleen,
gick där nässlor växa rikt på margig ren.
En utav dem bröt han, gav sin kära den,
sade: »Eld oss bränner hetare är än.»

Läppar mötte läppar — lust till smärtans höjd,
hjärta slog mot hjärta, slog i andlös fröjd.
»Därför var än nässlor stå vid vägens rand,
skola vi erinra vad i dag oss band.»

Lovar älskog trohet, svär den »evigt din»,
gäller loftet endast stunden, som går in.
Kvällens varma eder glömts förr'n midnattstid,
och dock finnas hjärtan, som förblött därvid.

Krig helt plötsligt bortför flickan likt ett blad,
som av vindens ilar virvlas långt åstad.
Hennes älskling stiger till en konungs tron. —
Kungadotter äktar kungason från mon.

Sju år gå. An nässlor uti solens sken
växa på densamma tyska åkerren.
Vem höll tro och loven? Gud allena vet,
om ej sviken kärlek bränner dubbelt het.

Vid en jakt i skogen stod med tungsint håg
kungen med sin drottning, där en nässla såg,
lyfte den mot munnen, som om kval han känt,
och hans läppar brände som de en gång bränt.

»Brännässla, o, du lilla,
vi står du så allena?
Vart tog mitt liv väl vägen sen
och var är min Maleen?»

»Sällsamt språk du talar» — sade drottningen.
»Så som yngling sjöng jag» — sad' han för sig hän.
Tysta hem de redo. Dag mot kväll sig vänt,
och hans läppar brände som de en gång bränt.

Genom parken vandrar drottningen och går
tyst till tjänarinnan, som vid floden står
och vid stjärnljus sköljer tvätt i silvråd väg.
Flickans anlet tårdränkt stjärnehimlen såg.

»Brännässla, o, du lilla,
vi står du så allena?
En tid jag minns för längesen,
då jag ej var allen.»

Sporde damen sakta: »Såg jag dina drag
ibland mina trogna förut någon dag?
Annu mera sakta svarar flickan sen:
»Nej, i går först kom jag, och jag nämns Maleen.»

Många vågor vandra ut mot havet grå,
bränskande de jaga som ett rov att få;
en sig långsamt smyger till sin systerväg.
Mellan våta armar skön en drottning låg.

Kärlek frågar kärlek: »Varför gråter du?»
Suckar kärlek åter: »Ej som förr är nu».
Klagar kärlek: »Är väl nu som förr ej mer?»
Svarar kärlek kärlek: »Aldrig, aldrig mer».

SIGNE LAGERLÖW.

(Auktoriserad översättning.)

numerala — för det säregna som kristalliserar sig i en individualitet och spränger sig ur sin omgivning. Men han äger i så ofantligt mycket högre grad det jämna kultiverade sinne, som med något av jordens egen outröttlighet hägnar, när och ger. Detta sinne har skapat Köpenhamn — Nordens enda verkligt kontinentalastad. En stad som i fråga om välförstånd och skönhet är en av de mest homogena städer man kan se. Där är icke en stadsdel med centralplatsens beräknade storslagenhet och lyx och en annan i det djupaste elände och fattigdom. Varje del, varje utkant av denna väldiga stad vittnar med sin någorlunda lika jämna fördelning av

komfort och prydlighet att den är rest för dessa lyckliga invånare, varom hela nationen tänker vänligt och varmt: En av de vore!
I—c A—r.

Då Gustaf III en gång som kronprins besökte Dalarna kom han vid ett tillfälle i samspråk med en fryntlig dalgumma, som syntes mycket trakterad av den henne vederfarna äran.

Nå, sade kronprinsen, är det verkligen sant, att ni här i Dalarna säga "du" till alla människor?

—"Ja", svarade gumman, "till alla utom till dej och far din."

"En av de vore"

*Vi återgiva här nedan en lov-
sång öfver danska förhållanden —
finnes männe däri icke åtskilligt,
som vi svenskar borde taga
efter?*

Bland Nordens länder, ja, bland länder öfver huvud taget finns måhända intet land, som så verkar det stora goda hemmet som det "nydelige" lilla Danmark. I samma ögonblick man satt foten på dess jord, gripes man av en glad och varm hemstämning. Det är som om man plötsligt trätt innanför ett soligt, vänskällt område, varifrån allt mörkt och tungt, tråkigt och bekymmersamt vore förvisat. Allting går så oceremoniellt och lätt, tullmannens: värs' go! klingar så vänligt, och polismannen står i solskenet på kajen som en sagans leksaksman. Och i morgonljuset, som ännu lägga skuggorna från träden i genombrutna mönster på parkens sandgångar, komma arbetarna, nytra och rena med sina fyllda matboxar i händerna. Arbetarna och cyklister!

Har ni sett Köpenhamns cyklister. Har ni ej som jag stannat på gatan för att med beundran följa dessa långa, långa, jämt rullande band, som mjukt och elegant göra sitt inslag i gatulivet i Kongens by. Hur skickligt och fint de åka! Hur hänsynsfullt de öppna lederna och väja liksom om de för var och en av de mötande tänkte: En av de vore! Värs' go, her er Vej!

En av de vore! Dessa ord kunde sättas som motto öfver danskens stora utpräglade samhörighetskänsla med sina landsmän. Denna är ju icke endast den nationella gemensamhet som existerar mellan människor med samma fosterjord. I danskens känsla för en landsman tillkommer något av den starka, innerliga solidaritetskänsla, som annars endast brukar finnas hos betydande och stora släkter.

Möter exempelvis en dansk sjöman ute på havet en annan dansk går strax en ljusning öfver hans ansikte, hela hans varelse får liv och han utbrister glatt igenkännande: — En av de vore!

Så på livets alla andra områden. I politik, i dikt, i affärsliv, i dagligt liv, i trångmål och nöd: En av de vore! Och intresset är alltid där. Intresset hos en familjemedlem för en annan.

Det är kanske med rätta anmärkt, att dansken saknar sinne för det motigt för henne, att hela sitt liv ha betraktat halva mänskligheten "von oben" — men sina fördelar har det ju onekligen!

Hon är vänlig och tillmötesgående mot alla och trofast i vänskap och — tror jag — kärlek. Det är alltså svårt att förklara, varför hon, trots sin duglighet, charme, och framför allt vitalitet, trots att hon som ingen annan nations kvinnor i fråga om sitt utseende väl förvaltar de pund vär Herren givit henne, så sällan kommer de innersta hjärterötterna hos en europé att vibrera.

Det står en nykter och klar kyla omkring henne och där finns en botensats, en torrhet och brist på nyansering i hennes själsliv, som man måste beklaga, ty det är så lite som felas för att hon skulle vara utslutande förtjusande.

hoppande av en hel del övergångstyper till den gifta och ogifta amerikanska förmögna överklasskvinnan, varav det finnes en uppsjö.

Men även härvidlag, nej alldeles särskilt härvidlag, behöves differentiering. Åt ena polen av motsatserna finna vi mycket mindre, åt andra mer eller lika mycket kultur som här hemma.

Till den förra kategorien hör den förskräckliga juvelklädda gulaschdämen med den genomträngande omusikaliska rösten, det illa sminkade ansiktet och — den manligt välvuxna kroppen (typisk för alla amerikanskor). Hon, som har sitt "hem" på ett lyxhotell, vars barn, om hon har några, säga "home is where our trunks are" (vårt hem är där kappsäckarna äro), vars man behandlas som en betjänt i en rysk roman, och vars existensberättigande inte ens hennes sista (säkert mycket oskyldiga) "flirt" skulle kunna fundera ut.

En lyxbolomma, som får alla ens latent latentshektendenser att spira och gro.

Det är denna slags amerikanska, som skaffat sina medsystrar det orättvisa rykte en del europeiska författare, som bara mött henne, givit dem i böcker och tidningsartiklar.

Den motsatta — kulturpolens — förmögna amerikanska har nog en stor släktskap med engelskan, men med större vitalitet och håller sig in i sin sena ålderdom på ett mycket ungdomligare plan. (Det var f. ö. ett av de första och bestående intrycken jag fick i Amerika, att aldrig hade jag sett så spänstiga och ungdomliga äldre damer. Aldrig en enda gång hörde jag dem tala om "den gamla goda tiden" — deras ungdomstid. Nej, bort det, deras tid var nutidens på gott och ont, likafullt som någon annans. Dessa gamla damer tycka heller icke om att behandlas av de yngre elementen med vad vi brukar kalla "vördnad", och jag tror också att amerikanskorna äro mera fria från känslan av ålderskillnad inom de vuxnas grupp. Jag känner utlänningar, som ibland stöter sig på detta — mig förefaller det som vunnit alla parter härliga.

Denna klassens gifta amerikanska ser i regeln icke sin man mycket. Han är upptagen av sitt arbete — vanligen affärer — till middagen kl. 8 på kvällen, och då hon sällan har många barn, och i så fall gärna överlämnar dem till sköterskor, kindergarten o. d., får hon mycken ledig tid till disposition. Denna fyller hon ofta med intellektuellt arbete på ett målmedvetet och utvecklande sätt. Hennes klubb, till vilka jag skall återkomma i en senare artikel, äro ej "blott til lyst", utan genom dem utträttar hon mycket i samhällsgagnelig riktning. Hon blir, tack vare dem och ett stort självförtroende, orubbat av kritik från mannens sida, en utmärkt talare, och även om det hon säger icke är så märkvärdigt, väcker det otvungna framförandet åhörarens intresse och beundran.

Det är verkligen sant, att amerikanska uppskattas, ja överskattas av mannen. Hon tronar evigt på sin piedestal, kanske delvis till följd av sin högre bildningsnivå, ty hon har ju som sagt haft så mycket mera tid att uppnå den än genomsnittsmannen.

En svensk "kamratkvinna" ser nog med mera beklagande än avund på hennes ställning härvidlag och inte har det väl heller alltid varit så nyt-

PRENUMERERA på KVINNORNAS TIDNING

genom att ringa upp tel. 18070 eller sänd ett brevkort med namn och adress till tidningens expedition, Vallgatan 27, Göteborg. Vi avhämta gärna prenumerationsavgiften vid översändandet av utkomna nummer. Till andra platser sändes tidningen pr post och mot postförskott.

PRENUMERATIONSPRIS KR. 6 PR ÅR!

Värdefull Hedersgåva!

Ett prima Guld- eller Silverur, Urkedja, Kikare eller Glasögon av högsta kvalité, från förnämsta fabrik, erhålles till ett humant billigt pris vid besök hos **John Wallberg** Södra Hamngatan 13 (mitt emot Museum)!

Sigrid Göransson 50 år.

Inspektrisen för Sandvikens järnverks sociala inrättningar, fröken Sigrid Göransson, fyllde den 23 febr. 50 år och blev på bemärkelse dagen föremål för hjärtlig hyllning.

Sondotter till grundläggaren av Sandvikens bruk, G. F. Göransson, har fröken Göransson inom det stora norrländska brukssamhället utfört ett omfattande filantropiskt arbete, vilket satt rika frukter. Hon har sålunda deltagit i upprättandet av ett sanatorium för brukets befattningshavare, vilket sedan på hennes initiativ utvidgats med en slöjdvärdning, där patienterna under konvalescenttiden finna ett för deras krafter avpassat arbete. För sina förtjänster inom tuberkulosvården har fröken G. kallats till styrelseledamot av svenska Nationalföreningen mot tuberkulos samt till korresponderande medlem av Internationella föreningen mot tuberkulos. Även för andra uppgifter har fröken G. funnit tid. Hon är sålunda ordf. i Sandvikens husmodersförening samt ledamot av husmodersföreningarnes riksförbundsstyrelse, varjämte hon är livligt verksam inom sin trakts frivilliga fattigvård.

Satiriska människor.

Att vara satirisk är att under sken av älskvärdhet eller ett oförargligt skämt säga en bitande elakhet. En dumbom kan icke vara satirisk — det fordras intelligens till det, snabbtänkthet, skarpblick för andras svagheter. En ridderlig, god och ädel natur kan å andra sidan icke heller vara det — man måste ha en viss grym sinnesläggnad för att på detta sätt finna sin lust i att sära andra, tillfoga dem skymf och smärta.

Satiren är ett oädel och fegt vapen. Den vägar icke visa sig i sin verkliga gestalt som en öppen förolämpning, utan förkläder sig i skämtets harmlösa skepnad, och den riktar sig nästan alltid mot dem, som icke kunna försvara sig, de trögtänkta, de mindre begåvade. Änu oädlare blir detta vapen därför att det med kärlek användes, när åhörare äro tillstädes, som kunna sentera elakheten, bevittna den anfallandes seger, den angräpnades nederlag och nesa.

Sarkasmen användes otroligt mycket — den anses ju som ett så effektivt vapen! Man hör den i möteslokaler, där dagens stridsfrågor debatteras, i hemmen när meningarna gå i sär, i sällskapslivet, man möter den i pressens politiska ledare, utskänd som en förgiftad pil mot motståndarna, man ser den föra fullständiga orgier i tidningarnes insändareavdelningar, där de, som älska att använda detta skumraskvapen, finna ett så ypperligt skydd bakom anonymiteten.

Många använda sarkasmen utan att egentligen hava klart för sig dess onda och förhatliga natur. Andra känna mycket väl till den och skatta sarkasmen högt just därför. De räkna

Begär alltid

Kobbs Thé

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR

Korsgatan 4, Telefon 8462

Rekommenderas!

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa
dagshandelserna
inom politikens,
handels, kon-
stens och littera-
turens område
läser man
numera

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Bröderna Ekman

Kyrkogatan 30

Kläden i en mångfald färger 11 kr.

sin förmåga att kunna vara sarkastiska som något av värde och göra sitt bästa för att genom flitig träning — ofta med lysande framgång — utveckla den ända till virtuositet. Men är det egentligen en färdighet att stå efter. Vad vinner man med den? Sympati? Vänskap? Nej, man skaffar sig fiender och man förlorar sina vänner! Ett hårt ord, sagt i vredesmod och överlining, bedrövar och smärftar den, som drabbas därav, men det kan förlåtas och glömmas, som om det aldrig varit uttalat. Det i satiren dolda hänet träffar på ett helt annat sätt, det biter sig fast i sinnet, åter sig in, blir outplånligt, fräter bort aktningen och sympatien, bereder plats för bitterheten och hatet. Hur mycken fiendskap har icke satiren på sitt skuldkonto, hur många brutna vänskapsförhållanden, hur många olyckliga äktenskap!

Vem älskar en satirisk människa? Ingen! Hon blir till sist så ensam, så alldeles ensam. Var det det hon eftertraktade?

Lilla Elsa: — Vet farfar, jag har varit hos tandläkaren i dag — han skulle draga ut två tänder.

Farfar: — Nej, vad säger du. Då var du väl förfärligt ledsen och skrek och jmrade dig.

Elsa: — Inte! Det var riktigt riktigt!

Farfar: — Det var min duktiga stumpa det! Här har du en krona.

Elsa: — Se, jag var med brof Pelle och det var hans tänder, som drogs ut.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern

varje afton kl. 8:

Orpheus i underjorden.

Operett i 3 akter av Offenbach.

Lorensbergsteatern.

Premiär måndag den 27 febr.

JOKERN.

Nya Teatern.

Varje afton kl. 7.30:

BARKEN MARGARETA.

PALLADIUM

Göteborgs största
och mest populära filmteaterDe förnämsta programmen
från världens största film-
institut och alltid den mest
konstnärligt utförda musik

Från Stockholms Teatrar.

Stockholm den 21 febr.

Våra två förnämsta talscener ha i dagarna haft var sin märkliga premiär: Dramatiska teatern Alfred Sutros Valet, Svenska teatern en repris av Björnsons Paul Lange och Tora Parsberg, den förra dock mera att anteckna på grund av utförandet än av styckets värde.

Sutros skådespel, som hör till efterkrigsstyckenas stora grupp, uppfyller nämligen icke som helhet vad en del ansätter synas löva. En storindustriman och organisator förlovat sig med en bortskämd adelsfamilja, som förut bland sina andra friare från de permitterade krigarnas skara räknat hans unga privatsekreterare. En vän till denne, anställd hos hennes fästman, har blivit uppsagd från sin plats, hon ber för honom, får nej, och då hon finner den obevkliga mannen alltför hjärtlös i sin vägran, bryter hon förlovnigen och vägnar sig med den fortfarande trofast älskande sekreteraren — allt under det den förra fästmannen lovar tryggas deras framtid och tillika skaffar annat arbete åt den förut bortskickade. Denna upplösning kom brådstörst i en sista akt, i vilken också hjälten-industrimannen alltför hjärtat målas som ett slags halvgud av fasthet och ädelmod. Han hade dock i Ivan Hedqvist, f. n. teaterns gäst, funnit en representant, som med fina medel förstod att förlåna honom så mycken levande mänsklighet som stod inom möjlighetens gränser.

En annan lockelse fick föreställningen i Harriet Bosses och Lars Hanssons uppträdande, den förra återberörd till, den senare nu engagerad på nationalscenen. Fru Bosses spel har vunnit: hennes falssetton är delvis bortlagd, hennes känsla syns sannare, hennes nyansering är rikare. Författaren har ganska njuget utfört teckningen av den förträffliga unge man Lars Hansson hade att återge, destomer berömvärd att han ändock kom att inträffa. Inropningarna voro en ändlös rad, publiken ville inte ge sig förrän den fått hälsa Lars Hansson ensam, men till slut måste den.

På Svenska teatern har man fått återse Anders de Wahl som Paul Lange, en roll som han där kreerade för tjugo år sedan. Vilken glädje att se att även berömdheter gå framåt! Från den stela och ganska själlösa statsman skådespelaren då gav, skänkte han oss nu en konstnärlig utarbetning av högt värde. Det ödesbetonade kom-tidigt fram under handlingens gång och nådde sin kulmen i slutscenen, där, liksom i den föregående stora dialogen skådespelaren fulländat sekunderades av Pauline Brunius, som Tora. En figur av denna läggning är något nytt i denna skådespelerskas gallery, desto större heder att hon återgav den så värdigt och djupt studerat.

Båda dessa föreställningar voro be-

Från utlandets kvinnovärld.

Dansk Kvindesamfund 50 år.

Den hela Danmark omspannande stora kvinnooorganisationen "Dansk Kvindesamfund" har i dagarna högtidligt firat sitt femtio-årsjubileum. Fästligheten, till vilken även representanter för grannländernas kvinnovärld inbjudits, ägde rum i Köpenhamn. Det arbete Dansk Kvindesamfund under sin femtioåriga tillvaro utfört till förmån för Danmarks kvinnor kan icke värdesättas för högt. Dess verksamhet har inriktats på att väcka och upplysa kvinnorna, att skaffa dem möjlighet till utbildning för olika arbetsområden samt att förbättra deras ställning i ekonomiskt, socialt och politiskt hänseende. Därför har samfundet stått som representant för den danska kvinnovärlden när det gällt hänväningar till regering och riksdag, och dess ord har ofta haft avgörande betydelse. Sedan 1884 har Dansk Kvindesamfund haft ett eget utmärkt väl redigerat tidningsorgan "Kvinden og Samfundet".

Louise Zietz †. Den första av Tysklands riksdagskvinnor, som fått skatta åt förgångelsen är fru Louise Zietz, skrevs det till oss,

Född i en by Bargtheide i Holstein i ett mycket fattigt hem, blev hon barnflicka och sedan kindergartentlärarinna. Hon slöt sig tidigt till socialdemokraterna, utvecklade en livlig verksamhet som agitator samt blev den första kvinna, som invaldes i deras partistyrelse. Hon tillhörde vänstra flygeln, men vid partiets splittring övergick hon till de oberode (= Unabhägigen), och hävdade skarpt sin ställning mot "de vänstra", med resultat att hon på senare tiden hätskt bekämpades av kommunisterna. I riksdagen nedlade hon ett energiskt och framgångsrikt arbete på en lycklig lösning av frågan: *de kvinnliga statstjänarne och deras ställning.*

Frau Zietz var en lidelsefull, ja, fanatisk politiker, men hon förnekade aldrig sin kvinnlighet och alla partier förenade sig i aktning för hennes varmhjärtade känsla och hennes ärliga och redbara karaktär.

Madame Marie Curie har kallats till medlem av Franska vetenskapsakademien. Denna i akademiens annaler enastående händelse framkallade ingen större sensation. Den höga utmärkelser ansågs så välförtjänt och självklara.

Kvinnlig hedersdoktor. Filosofiska fakulteten vid Halles universitet har utnämnt fröken Rose Burger till fil. hedersdoktor, såsom ett erkännande av hennes oförtrutna och värdefulla arbete vid utgivandet av Emanuel Kants brevsamling med därtill föga de kommentarer.

Den tyska riksdagen räknar f. n. 31 kvinnliga ledamöter.

tydande för det förträffliga utförandets skull, den senare även för styckets, som icke nämnvärt förlorat med åren.

ETT FILMVENEMANG. Biografteatern Palladium i Göteborg har för innevarande vecka på sitt program en film, som säkert kommer att ge lapp på luckan: *»Den siste mohikanen»,* Fenimore Coopers klassiska äventyrsroman. — Att få se alla dessa spännande äventyr, vilka redan vid läsning så starkt tala till fantasien, återge på den vita duken såsom bilder ur det levande livet — vem vill försumma ett sådant nöje?

De gula tulpanerna.

Influensa!

Ett, tu, tre är den där! Pulsarne hamra, illabefinnandet stegras för varje minut, ett förtvivlat försök att med viljan övervinna sjukdomen misslyckas fullständigt, febern tvingar i säng och värk och vända slå sin klo i en kraftlös kropp.

Febern stiger och sjunker, stiger, stiger, och dagar och nätter gå. Ingen kommer på sjukbesök — smittan skrämmer mähända. Det känns som en stor tomhet men också som en lättnad — kraftlösheten överskyddar allt. Så sjunker febern, plågan minskas, livslusten vaknar åter, och blicken vändes sökande mot det klara dagsljuset, som strömmar in genom de stora av lätta tyllgardiner täckta fönstren. Det är en gnistrande kall vinterdag med strålande solken. Alléträdens grenar röras av och av av den starka nordan som blåser — det är dock skönt att vara inomhus i skydd för köld och storm. Blicken går vidare runt sjukrummet med dess välbekända föremål, möblerna, tavlorna, prismorna i takkronan, i vilka ljuset bryter sig i rött, gult, lila, och så stannar den vid en stor kristallvas på bordet — ett tomt blomsterglas! Tänk, icke en blomma under hela sjuktiden! Ingen har sänt en blomma. Och det glasat står ejes aldrig tomt. Tanken, ännu feberhet, spinner vidare på träden — så mycket blommor det brukar komma vid alla högtider, på födelsedagen och namnsdagarna! Och om influensan toge en dödlig utgång, skulle det helt säkert bli ett par vagnar med kransar och buketter — det bränner under ögonlocken!

En dag kommer en vän på besök. Hon fyller den tomma vasen med härliga solglimmande gula tulpaner. Blicken vill icke släppa dem. Hur underbart vackra de äro! Det är vinter, deras rätta blomstringstid är icke på länge inne, men genom kärleksfull vård ha de bringats att öppna sina kalkar, medan ännu vinterns stränga väde är obrutet. Det har skett för att glädja oss. Och vem förnimmer denna glädje starkare än den sjuke? Blicken slutar sin irrande, tröttande vandring runt sjukrummet och finner en ljuvlig vila hos dessa sköna gula tulpaner — det står sol om dem! En väg av värme väller upp mot hjärtat.

Därför — du, som har en vän, bunden vid sjuksäng, sänd henne en hälsning i blommor! Det behöver icke vara många och dyra blommor — det finns också små blomsterglas att fylla.

Trotjänaren.

En morgon kom Karos ägare ut med en skål mat åt Karo — men hundkojan var tom, och vid kedjan var ett brev fastbundet: "Jag, Karo, går min väg, och jag kommer inte igen. Ett sådant liv kan inget hundkräk utstå. När det frös här om nat-

Mademoiselle Exe.

Av
LANOE FALCONER.
Översättning för denna tidning av — e. —

IV.
Man hade väntat regn i flera dagar, och söndag kom det. Det ösregnade obarmhärtigt, odrägligt från morgonen till sena kvällen, och tryckte sin stämpel av vantrevnad över den även i bästa fall skäligen tråkiga sabbaten under Mrs Merringtons tak. Alla i huset uppfordrades att vara närvarande vid två offentliga och två enskilda gudstjänster, och dessutom voro världslig musik och litteratur strängt förbjuda, och till och med konversationen fick icke röra sig om icke-andliga ämnen. Hela atmosfären var därigenom ytterst tryckt, och ingen kände detta starkare än — Mrs Merrington själv. Isynnerhet denna söndag kände hon sig mer än vanligt nedstämd, då hon satt alde-

Göteborgs Hvitvaruaffär
Specialaffär
för Damunderkläder.
OBS! KYRKO GATAN 16 OBS!

Selma Sjöberg's
DAMFRISÉRSALONG
Kungsgatan 63. Rikstelefon 4717.
Rekommenderas.
OBS! Nedsatta priser.

Äktenskapet.

Berömda kvinnors uttalanden.

Mitt hjärta var kallt och hårt som stål; det fanns blott en liten gnista, men hon föll på ett svavelberg, då världen gick emot mig och min make dog."

Heliga Birgitta.

"Jag är nöjd med lotten min och tackar Gud för nåden sin."
Ebba Brahe.

"Jag skulle utan tvivel ha gift mig, om jag icke känt inom mig styrkan, som Du Gud har givit mig att kunna leva utan kärlekens njutningar."
Drottning Kristina.

"Jag kände världen allt för väl för att ej veta, att ett fruntimmer, som vill roa sig, behöver ätt bli gift, i synnerhet ett fruntimmer av mitt stånd, som ej tager en man för annat än att göra honom till en undersäte eller snarare en slav av dess vilja och nycker."
Drottning Kristina.

"Och Adam visste knappt, man säge vad man vill,

Av något paradiset, då Eva ej var till. Varför så många ord? Varför så långt tillbaka? Den man är usel än, som lever utan maka.

Så var i fordom tid, så är det än i dag En laggift hustru blir naturens äldsta lag."

Elisabeth Brenner.

"Kärleken värmer in i döden. Äreljstnaden bleknar med åren, liksom kärleken till hemmet växer i styrka."
Anna Maria Lenngren.

"Jag kan räkna mig till de lyckliga omaka, är så nöjd och tacksam över min ställning, min enslighet, som skänker mig ro vid mina kära sysselsättningar."
Fredrika Bremer.

ten, så jämrade jag mig och tjöt, men ingen bekymrade sig om mig. Ingen halm har jag i min koja, som för övrigt är så gammal och dålig, att det både regnar och snöar in, så jag har fått reumatism i alla leder. Det är tacken för att jag alltid vakat över hus och hem; och aldrig har en spetsbov vägat sig hit. Är jag mindre värd än katten, som dagen lång ligger i kakelugnsvrån och på natten kan krypa in i det varma höet? En sådan behandling tål jag inte längre; också vi vovar ha nu en organisation och fackförening."

les ensam klockan fyra på e. m., som vanligt på söndagseftermiddagar i stora salongen. En långtråkig postilla låg öppen på hennes knå, regnet silade ned åt fönsterrutorna. Det var ett gynsamt ögonblick för melankoliska reflektioner, och viljelöst lät hon tankarna glida tillbaka till Mrs Barnes' insinuationer. Hon började undra vad mademoiselle Exe hade för sig nu på söndagen. I Mrs Merringtons närvaro hade hennes uppförande alltid varit mönstergilt. Den främmande lärarinnan var beredd att gå i kyrkan sju gånger i stället för två, om så erfordrades. Hon läste, eller åtminstone såg ut som om hon läste, uppmärksam på söndagstidningar och kristliga berättelser, som Mrs Merrington för ändamålet lånade henne. På flygeln spelade hon endast stycken med religiösa namn. Allt detta var ju gott och väl, men nu föll det Mrs Merrington in att undra, hur hon betedde sig i skolorummet, som ju var mer privat. Under de tre veckor mademoiselle Exe varit i huset, hade icke ett enda klagnen kommit från barnen, och när kvällen kom hade barnen varit (för

dem!) lugna och stilla. Mrs Merrington började undra, hur detta kunde hänga ihop, då hon visste, hur fanatiskt barnen hatade de tråkiga söndagarna, och började med ovanlig klarsynthet undra, om det kanske icke togs så noga med söndags-helgandet. Hon beslöt att själv gå på upptäcktsresa, genast. Hon lämnade salongen, sneddade över förhallen, öppnade den röda svängdörren vid slutet på galleriet och stod i barnens flygel. Tjänarnes samlingsrum och några nödiga kontor, porslinsrummet etc. voro i första våningen, i tredje våningen voro tjänstfolkets sovrum, men i hela andra våningen bodde barnen, lärarinnan och barnsköterskan, och där hade Evelyn sitt vackra rum. Alla jörrarne öppnades utåt en korridor; den sista i raden ledde till skolorummet och denna stod öppen. Mrs Merrington stannade tyst utanför. Från sin plats kunde hon blott se Evelyn hopkrupa på den breda fönsterbänken, men hon kunde så väl tänka sig de andra barnen grupperade på den mjuka kaminmattan, ty från den riktningen hördes mademoiselle Exe's röst. Hon berättade en saga:

De bästa HANDSKAR
och det rikaste urval
Drottningg. 24 HANDSKOMPANIET Tel. 16379

HVAR 8 DAG

"en verkligt förstklassig illustrerad tidskrift — — — —"

"— — — — med gedigen och fint kultiverad ton — — — —"

SÄGER DAGSPRESSEN

Bör ej saknas
i något svenskt hem!

PRENUMERERA Å NÄRMASTE
POSTANSTALT ELLER BOKHANDEL!

Var god

gynna vid inköp vår tidnings annonsörer samt nämna om möjligt Kvinnornas Tidning.

Ni stärker därigenom avsevärt tidningens ställning som annonsorgan.

Vi tacka på förhand för det vänliga handtaget.

Skönhetskuren.

Hon var ättio år och hade snövit hår, men hon gjorde ej intryck av att vara gammal. Hennes sinne var ungt och vänligt, hon själv livfull och vinnande och hennes ansikte, vilket man avläste godhet, var ännu behagligt och drog blickarne till sig.

Hemligheten med min eviga ungdom, sade hon som svar på en fråga. Jo, här är den:

Jag har kunnat glömma obehagliga saker.

Jag har försökt att vinnlägga mig om att vara angenäm för mina medmänniskor.

Jag har ej väntat för mycket av mina vänner.

Jag har hållit mina nerver i tukt och ej tillåtit dem att besvara mina medmänniskor.

Jag har försökt att tycka om allt arbete, som blivit mig förelagt.

Jag har behållit min ungdoms illusioner och aldrig trot till varje man var en lögnare och varje kvinna en bakdanterska.

Jag har gjort mitt bästa att lindra

Ett par tre

matskedar Tomlens Tvättpulver
i en spann ljumt vatten är utmärkt att använda vid rengöring av panel, dörrar och fönsterposter.

HELANDERS
ängrostade
KAFFE
är i smak och arom
oöverträffat

Victor Swenson & Co

Manufaktur- & Kappaffär
35 Kungsgatan 35.

KAPPOR, DRÄKTER & KLÄDNINGSTYGER.

Stort och väl sorterat lager av
Kläden, Scheviot, Siden m. m.
☞ för Kappor och Dräkter. ☞

SMAKFULLA KRANSAR

Tel. 4314.
10365

Dasa Blomsterhandel
Storgatan 31,
Göteborg.
Kistdekorationer.

Gillblads
MANUFAKTUR

Stor sortering

Varma Vinter Benkläder för Damer
modernaste färger.

Engelska Ylle-Dam-Strumpor
Sport-Koftor, Sport-Mössor
och Sport-Vantar.

Bortsäljes nu till betydliga
underpriser.
Obs. Skyttfönstren.

all nöd, som jag mött, och jag har hyst medkänsla med de lidande.

Jag har, med få ord, sökt göra mot andra så, som jag själv önskade bli behandlad, och det är därför jag nu skördar lyckans frukt och en fridfull ålderdom."

"Och då han såg sig omkring, såg han tusentals män, kvinnor och barn, fastkedjade med tunga kedjor, och de måste släpa bittida och sent för de grymma tyrannerna, som förtryckte dem."

"Men varför slutade de inte att arbeta för de grymma tyrannerna, mademoiselle?"

"De blevo tvingade att gå på. Om de slutade att arbeta, så blevo blodhundar lössläppta och beto dem med sina rysliga tänder."

"Blevo de mycket trötta, mademoiselle?"

"Mycket, mycket trötta. De hade så långt arbete, så kort vila. Knappt hade de tid ens att se upp mot den blå himlen och de gröna träden."

Mademoiselle Exe's röst var alltid något sorgsen, till och med när hon skämtade, men nu ljöd den som höstvindens sus i regntyngda grenar. Mrs Merrington kände sig, mot sin vilja, rörd.

"Men försökte de aldrig slita sina bojor, mademoiselle?"

"Jo, ibland, men då kastade tyrannerna dem ned i hemiska fångelsehålor, djupt ned i mörker och köld.

Dödsvakan.

Nedskrivet av ex-kronprins Wilhelm av Tyskland.

Haus Doorn vilar i djup slummer. I natt håller jag dödsvaka över vår älskade mor. Kistan, betäckt med det kungliga standaret, omgiven av ett blomsterhav, står i sovrummet, där hon slumrat in för att vakna i en värld, där det ej finns bekymmer, hat eller lidande mer. Vad har jag ej allt upplevat, känt och lidit med henne detta förfärliga halvår under hennes svåra sjukdom, än tider, då man innerligt jublade över att hon tycktes bli bättre, då hon åter tog del i allt ens görande och låtande, alla ens in-tressen, då hon åter fast tryckte ens hand och såg på en med sitt oförgätliga leende, och så åter tider, då en utsågsligt smärtsamt kamp utkämpades mellan hennes dödsjuka kropp och hennes oändliga energi. "Jag får inte dö, jag kan ju inte lämna honom ensam." Dessa ord klinga ännu, djupt gripande, i mina öron. Och hennes oändliga kärlek och godhet, hur trädde de ej alltid på nytt oss barn till mötes just här i sjukrummet. Så svag, att hon knappt kunde tala, och ändå hade hon för varje aldrig så liten handräckning eller kärlekstjänst alltid ett: "Tack, min gosse", och så en stilla smekning med sin matta hand; man måste bita tillsammans tänderna för att inte ropa högt. Så kom en tid, då hoppet försvann, då man endast kunde innerligt bedja: "Herre, gör det kort!" Vid påsk fick jag uppleva ännu en dag, då hon var tämligen plågfri, då hon talade klart och redigt om åtskilligt och glädde sig att få höra om barnbarnen. Det var sista gången, som jag fick kyssa min levande mor. Nu vilar hon i den tysta kistan, vår mor, den starka magneten för vår kärlek, som alltid drog oss barn på nytt tillbaka till föräldrahemmet; hon, som kände och delade alla våra hemligaste önskningar, förhoppningar och sorger. Tysklands sista kejsarinna, vår fars trofaste, självopoffrande följeslagerska genom livet, vår dyrkade mor, är ej mer.

Någon tid före sin död begärde hon av sin trogna sköterska, kammarfrun, papper och blyertspenna. Men hon förmådde inte skriva mer och på frågan: "Vad vill Ers majestet?" svarade hon med svag röst: "Han får inte göra någon skillnad, han skall älska dem alla lika mycket." Det var barnen hon menade. Så är det nu jag

Gustaf Ankell
Göteborg
Klädnigar, Blusar,
Modevaror,
Pelsvaror,
Beställningsateljé.

Men hör nu på. Då han såg alla dessa stackars varelser, blev han mycket bedrövad, och han frågade bud-bäraren: "Vilka äro dessa?" och bud-bäraren sade: "De äro ditt folk från ditt land"; och så gick budbäraren bort. Men efter den stunden var han aldrig mer lycklig och glad i sitt diamanpalats, för han tänkte natt och dag på sina arma bröder. Och så en dag lade han av sig sin purpurmantel och sin gyllene krona och klädde sig lik en av de fattigaste slavarne, och gick ut och levde ibland dem och arbetade med dem och led med dem och försökte lära dem att fly från tyrannerna... Ah, se där är madame!"
Barnen glömde för ögonblicket berättelsen för överraskningen och nöjet att se modern där. Man måste åt sig och gjorde plats för henne i ringen kring brasan. När Mrs Merrington satte sig på mattan anmärkte hon med en något förlägen hostning: "Jag trodde jag hade sagt i början, kära mademoiselle, att jag önskar att barnen värken hör eller läser annat än bibelberättelser på söndagen."
"Usch, jag tycker inte om bibel-

historier", sade den lille gossen, som låg raklång på ryggen framför brasan.
"Tyst, Freddy", sade modern med förskräckt röst, "hur kan du vara så stygg?"
"Och så otacksam, sade mademoiselle Exe, då jag just har berättat en."
"Det var ingen bibelhistoria, skrek Freddy med triumferande övertygelse."
"Förlåt", sade hans lärarinna, "det var en allegori av en bibelberättelse."
"Verkligen?" sade Mrs Merrington, lika förvånad som Freddy, fast hon sökte dölja det.
"En helig allegori", fortsatte mademoiselle Exe, "som ni, madame, turligtvis redan gissat. Det var berättelsen om Moses."
"Åh, Moses!" muttrade Freddy med tonen hos en person, som känner sig hava blivit bedragen. "Jag trodde det var en saga. Om den gamle Moses vill jag inte höra talas."
Denna skamliga förklaring från hennes barns läppar vände Mrs Merringtons förargelse åt ett nytt håll. Hon gav pojken en skarp tillrätta-

efter den 9 november var utsågsligt svårt.
Jag ser henne i "Haus Doorn" betrakta de gamla kära möblerna och övriga välbekanta föremål, under det hon suckande stryker över dem med sin lilla smala hand, med vidöppna, in i det förgångna blickande ögon. Hennes själ höll i hemlighet samspråk med de kära vittnena till det lyckliga förgångna i ett älskat fosterland.
Jag ser henne i trädgården vid "Haus Doorn". Hon sitter i den lilla ponnyvagnen. Jag håller hennes hand och gör brevid. "Min gosse, det är så skönt här, men mitt Potzdam, det nya palatset, min lilla rosengård, vårt hem, det är det inte. Om du visste, hur ofta jag förtäres av hemlängtan, o, jag får ju aldrig återse fosterlandet mer."
Och hur väl kunde jag inte förstå henne, jag kom ju från min ensamhet och tänkte och kände alldeles som hon. — — —
— — — snart skola de bära ut dig, mor, och köra dig dit, där ständigt dina tankar ha dröjt. Solen i föräldrahemmet har slocknat; men din grav skola vi, dina barn, ständigt uppsöka och smycka den ej blott med förgångliga blommor, utan de strålar av kärlek, som ditt stora hjärta låtit strömma ut över oss barn, vilja vi bringa tillbaka till dig och ständigt på nytt sända dem ned i din tysta grav för att göra den ljus och varm. Du har satt kärlek, värt än din levnadsväg förde dig, och denna kärlek skall du skörda tusenfalt, den skall följa dig bortom graven. För oss har du blivit ett helgon. — Vila i frid — — — Det givs ett återseende.
(*"Volk und Wehr"*.)

Jag ser henne kämpande med den största kroppsliga svaghet, plågad av de förskräckliga smärtorna i huvudet, med feberglansande kinder, knappt i stånd att hålla sig upprätt med övermännisklig energi behärskande sig för att uppfylla sina plikter som kejsarinna. — Alltjämt ser jag hennes bild träda fram på nytt.
Och jag ser henne sörja, hon säger alltid för sitt fosterland, sin man, sina barn. Hon var en "Fru Sorg" på tron.

Hon sitter i sitt skrivrum i det nya palatset, och jag, som ridit över till henne mellan för- och eftermiddagstjänsten, går fram och tillbaka framför henne. Vi tala om gemensamma stora sorger beträffande fosterlandet. Våra åsikter i dylika frågor överensstämde alltid. Hon var en stor människokännare.

Jag ser henne på sin promenad i Potzdam lyfta upp en liten gråtande flicka från gatan och smeka och lugna henne, tills den lilla skrattande springer bort.

Jag ser henne under krigstiden som "Fru Sorg" mer än någonsin. Hur hon en dag, då jag är på permission i Berlin, skickar mig sin automobil för att ge en soldat, som kämpat vid min armé och blivit skjuten blind, tillfälle att språka vid mig. Jag ser, hur hon för den stackars unge krigaren till mig och säger: "Här är han, han är från din armé och ville så gärna känna dig."
Jag ser henne under krigstiden i Spaa 1917 och jag, hennes förstföddning framför henne, och våra sorger voro åter de samma. Jag ser henne i Ammersfoort i maj 1919 i "Garten Wrangel" på holländsk mark, då hon utan ord snyftande kastade sig till mitt bröst. Detta första återseende

visning, och så tillsade hon alla tre barnen att följa med till salongen. Varje förändring var ett nöje, och de sprungit muntert med, tills de i förhållan mötte den trogna älskaren och vännen, som varken stormar eller störtfloder utan eller innan kunde hindra från att göra sin dagliga upp-vaktning. När barnen sågo honom på väg till skolorummet, så började de protesterat och tjuta, och det var endast med yttersta nöd, som modern lyckades få dem inom dörren till salongen, som riglades, och ett katekes-förhör började, som övergick allt annat i tråkighet, medan regnet silade ned åt rutorna, oavbrutet.
Parry däremot såg icke alltför olycklig ut över en tillfällighet, som förskaifade honom en tete-å-tete med Evelyn. Och han icke blott fann henne ensam utan han mottogs även med de nädiga orden:
"Åh, Parry, det var roligt få se dig."
Detta oväntade tilltal gjorde honom mällofs i flera minuter, och när han åter hämtat sig, inträdde mademoiselle Exe med Winifred på armen. Winifred, som var förkyld och

vid ytterst dåligt humör, klarnade upp vid åsynen av Parry, en av hennes få favoriter. Hon ville inte gå ifrån mademoiselle Exe, utan sittande på hennes knä vid sidan om brasan nedlät hon sig att allvarsamt se på modern Parry öppnade och slog igen klockan. Evelyn satt brevid honom mitt emot mademoiselle Exe. På detta tillfälle hade Evelyn väntat hela dagen och hon grep det.
"Parry, har ni hört från greven än?"
"Vilken greve?"
"Vilken greve! naturligtvis den ryske greven, som kommer med er hit till balen."
"Ja visst, nu vet jag vem du menar. Zefine hade brev i morse."
"I morse, är du alldeles säker på det?"
"Ja, hon läste upp brevet för oss alla vid frukostbordet."
"Men inte var det svar på det brevet, som hon skrev här i fredags?"
"Jo, han tackar för bjudningen och säger, att han kommer på måndag."
"Det tycker jag verkligen är besynnerligt, att hon skulle ha svar i

Bråsth Konditori
Victoriagatan 1 B (hörnet av Storgatan)
REKOMMENDERAS.

hon är så förtrogen med allt sådant? För övrigt är det just ingen som känner henne riktigt eller vet något om henne. Sina känslor, tankar och längtan gömmer hon djupt inom sig själv. Att hon själv skulle kunna ha några sorger och strider det tänker man aldrig på. Ja, man tänker knappast en gång på att hon existerar och allra minst på vad hon betyder för sin omgivning — icke förr än hon är borta då står man där som ett levande frågetecken. Det känns ungefär som när man är utan vatten, man kan ingenting företaga sig utan att känna en bitter saknad. Att i sitt dagliga liv ha tillräde till en av dessa människor — när man ändå icke själv kan bli en sådan — det är något att stilla bedja om. Men låtom oss komma överens att icke bara ta emot, hur naturligt det än tyckes vara, utan även själva försöka giva en smula glädje i gengäld.

stort yemod. Det är som en stor, vid krets omkring henne av lugn och trygghet. Hon är så härligt frisk och för med sig som en fläkt av en renare luft. Aldrig har hon småkrämpor som vi andra och det skulle förresten ej heller passa henne. Om man är sjuk tvekar man aldrig vem man skall ringa till, naturligtvis till henne och hon kommer alltid. Ingen kan som hon stoppa omkring en och lägga kuddarna tillräta. Ack, det känns riktigt ljuvligt att vara sjuk och bli ompysslad av henne. Har man motgångar, kärleksorger eller andra ideella eller världsliga bekymmer, går man till henne. Och när man i hennes soffhörn — hon har nästan alltid ett bekvämt soffhörn — klagat sin nöd — som hon visst kan höra på hur länge som hälsat och icke som vi andra med tankarna irrande hit och dit, hon är med med hela sin själ — då är det som om allting finge ett ljusare utseende. Det är icke längre så omöjligt. Och så dricker man kaffe och talar om något annat. Sist frågar hon kanske: "Nå känns det bättre nu? Ser du det hör till pjäsen att vägen skall vara litet besvärlig ibland, så den kan man icke ändra, men det gäller att disponera en fin motor som icke klickar i uppførsbackar, man bara kopplar på litet mera kraft och vips är man över det där, som vid första anblicken såg så öoverkomligt ut. Man känner sig aldrig så fri och så stark som när man kan se tillbaka på övervunna svårigheter. Det går nog skall du se, bara inte ge sig."
Och så går man sin väg styrkt till kropp och själ och alltsammans ordnar sig så lätt och behändigt som om det aldrig funnits några svårigheter. Man frågar sig ibland var hon får sin styrka ifrån. Har hon då genomlidit alla livets sorger efter

reflektioner med anledning av art. III.
"Den Gud ger ett ämbete, ger han också förmåga att sköta det." — Skulle det vara rätt utrota den gamla satsen såsom varande blott vidskepligt? — Nej. Men det bör vara understruket att Gud givit ämbetet; ej blott emedan den utnämde tillhörde det eller det partiet, ej blott som lön för en tjänst åt en eller annan maktägande bör man tänka sig hans utnämning. Hur många är det väl som börjar sin dag med att bedja Gud om hans beskydd och hjälp för vad han har utträtt under dagens lopp, hur många tänker på att i handling och ord låta Guds ord och nästans väl gå före egna fördelar, egen åra. Hur många av dem, män som kvinnor, vilka innehava en befattning, besinna, att de skola göra räknas inför Gud hur de avvänt de pund de erhållit att förvalta. Är Gud med i våra handlingar, så att vi känna att det är hans ärende vi gå, då skall säkert visdom beskåras oss av Gud, kärlek till nästan skall då även spåras i ämbetets utövning.

Nu inkommet, till dagens lägsta priser! Handvävda, färgäktade Bomullstyger, stor sortering. Yletyger, Vijolla, Flaneler, till klädningar och blusar. Blekta och oblekta Våvnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linne-våvnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvaliteter. Lahmans Herr- och Damsunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

Stihberg & Sandqvist Pappershandel
Erik Dahlbergsgatan 14. Tel. 2829.
Stort urval av: Papper, Notesböcker, Skrivmaterialer, Bordlöpare, Silkepapper, Hyllrem-sor m.m. Beställning av visitkort emottages och utföres fort, väl och billigt.

H. MELLGREN'S ANTIKVARIAT
Vasaplatsen 8. Tel. 16145.

Parry teg, lätt särad mer av Evelyns ton än av orden. Mademoiselle Exe, med ögonen på barnet i hennes sköte tycktes försjunken i tankar. Men Winifred hade lekt med Parrys klocka mer än fem minuter, och nu var nyheten behag förbi. Hon sköt den från sig och började gnälla. Ma-

Fiskhallen

Grönsakstorget

rekommenderar sina 1:ma varor både färskvattens- och saltjöfisk. Rött lax & konserver till billigaste priser. Varorna hämsändas. Ring tel. 5436 — 5438

filial Bazar Alliance. Tel. 15324

Slöseri med mänskliga värden.
Reflektioner med anledning av art. III.

Den Gud ger ett ämbete, ger han också förmåga att sköta det." — Skulle det vara rätt utrota den gamla satsen såsom varande blott vidskepligt? — Nej. Men det bör vara understruket att Gud givit ämbetet; ej blott emedan den utnämde tillhörde det eller det partiet, ej blott som lön för en tjänst åt en eller annan maktägande bör man tänka sig hans utnämning. Hur många är det väl som börjar sin dag med att bedja Gud om hans beskydd och hjälp för vad han har utträtt under dagens lopp, hur många tänker på att i handling och ord låta Guds ord och nästans väl gå före egna fördelar, egen åra. Hur många av dem, män som kvinnor, vilka innehava en befattning, besinna, att de skola göra räknas inför Gud hur de avvänt de pund de erhållit att förvalta. Är Gud med i våra handlingar, så att vi känna att det är hans ärende vi gå, då skall säkert visdom beskåras oss av Gud, kärlek till nästan skall då även spåras i ämbetets utövning.

Ni ser ett aluminiumkärl med en nypisad silvergänsande yta. Er handlande klagor putsmedlets namn: "Zelos Aluminiumputs". Tillverkare: Fabriken Zelos, Göteborg.

demoiselle Exe steg upp och lämnade rummet med henne.
"Winnie ser dålig ut", sade Parry.
"Ja, hon är förkyld. Du har väl aldrig sett greven, Parry?"
"Jo, en gång i London."
"Hur ser han ut?"
"Åh, han ser ut som ett riktigt kräk."
"Åh, prat!"
"Ja, men det gör han. Och jag slår vad om vad som hälsat, att om du finge se honom skulle du säga precis detsamma."
"Hur kan du tänka dig att jag skulle begagna sådana ord! För resten tror jag tvärtom, att jag skulle beundra honom ofantligt. Ser du, jag har ingen sådan fördöm mot utländingar som du. Ack, vad jag gärna ville träffa honom!"
"Du får ju din vilja fram på tisdag på balen."
"Ja, men förut menar jag."
"Det kan också ske. Han kommer i morgon med 11,20-tåget till Winchester. Kom till Lingford till te i morgon eftermiddag, så får du se honom. Giles kan köra."
(Forts. i nästa nr.)

Winnies röst var icke upplyfva Eder önskan att anordna sällskapsresor av angivet slag. Är det manne icke allra trevligast, att några goda vänner göra upp om resällskap och därvid laga att de få med sig någon språkunnig person. Resplan o. d. kan man med lätthet och utan särskild kostnad få på Nordiska Resebureau i Göteborg. En förutsättning är att biljetterna köpas därigenom. Byrån håller samma priser som järnvägarne.
Wiv Strand. Tack för påpekandet och "klippet". Vi skola återkomma till saken.

Bråsth Konditori
Victoriagatan 1 B (hörnet av Storgatan)
REKOMMENDERAS.

K. A. Döbeln
Vasaplatsen 13, Göteborg.
Speceriaffär m. m.
Telefon 3102. Etabl. 1897.
REKOMMENDERAS!

Vid prenumeration å
Kvinnornas Tidning
kunna ännu
alla för året utkomna
nummer erhållas.

Prenumerera å närmaste postkontor eller å tidningens expediton, Vall-gatan 27, Göteborg.
Gärna pr tel. 18070.
Observera! För helår 6 kr.!

En av passagerarna i järnvägs-kypén talar: — Se på mig! Frisk som en nötkärna! Från mitt tjugonde år till mitt fyrtonde levde jag ett enkelt, spartanskt liv. I sång kl 9 varanda kväll och upp varena morgon kl. 5. Ingen rökning, ingen sprit, den enklaste föda och arbete dagen lång — —
— Ursäkta, avbröt en av åhöarna intresserad, vad satt ni inne för?

Id en vagn på den branta bergsbanan satt en äldre, tydligt mycket nervös dam.
För varje gång konduktören passerade genom vagnen, sade hon:
— Det är väl ingen fara??
— Nej då, svarade konduktören, vi ha en stark luftbroms på taget.
— Och om den strejkar?
— Så ha vi handbromsar på varendag vagn!
— Och, om också de strejka, hur går det då?
— Ja, det beror alldeles på, hur frun har levat sitt liv.

Brevlåda. K. m. K. Med bästa vilja i världen kunna vi icke uppfylla Eder önskan att anordna sällskapsresor av angivet slag. Är det manne icke allra trevligast, att några goda vänner göra upp om resällskap och därvid laga att de få med sig någon språkunnig person. Resplan o. d. kan man med lätthet och utan särskild kostnad få på Nordiska Resebureau i Göteborg. En förutsättning är att biljetterna köpas därigenom. Byrån håller samma priser som järnvägarne.
Wiv Strand. Tack för påpekandet och "klippet". Vi skola återkomma till saken.

SKÖNHET
är makt, det vet varje kvinna. En välvårdad kropp är sällan ful, en obetydlig kan förbättra ett utseende. Å Fysikaliska Institutet erhållas de sakkunnigaste råd och anvisningar i allt som tillhör skönhetsvård. Engelbrektsgratan 7, 2 vån. Tel. 18457. Mot-tagning 11—2, 5—7.
OBS! Rådfrågningar kostnadsfritt.

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor
Tel. 8578, 3699
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 9096.